

Прибуття в кантон Фрібург з України

Практична інформація для
людей, що проживають із
місцевими родинами, у
будинках і квартирах

Станом на 21.06.2022

УВАГА! Документ регулярно
оновлюється.
Скачати актуальну версію з
усіма активними посиланнями
можна тут :

www.fr.ch/ukraine/uk

ETAT DE FRIBOURG
STAAT FREIBURG

Служба соціального забезпечення SASoc
Service de l'action sociale SASoc
Kantonales Sozialamt KSA

Управління з охорони здоров'я та соціальних справ **DSAS**
Direction de la santé et des affaires sociales **DSAS**
Direktion für Gesundheit und Soziales **GSD**

Ви прибули з України до кантону Фрібург і були поселені до сімейного помешкання, окремого будинку чи квартири. Ми розуміємо, що ви прибули до Швейцарії за драматичних обставин, і від імені управління з охорони здоров'я та соціальних справ (DSAS) вітаємо вас у нашій країні та кантоні Фрібург. У цій брошурі ви знайдете інформацію, що буде корисною для вас у контексті прибуття та адаптації.

Житло та соціальні справи

Куди звертатися з питань термінового прийому та який розклад роботи відповідних установ?

Зверніть увагу: перед прибуттям у кантон ви повинні відвідати [Федеральний центр у справах надання притулку \(CFA\)](#) (згідно з обов'язковими правилами Державного секретаріату з питань міграції (SEM)).

Федеральні центри в справах надання притулку (CFA) працюють цілодобово та є першим місцем звернення в нашій країні. Однак якщо група відправляється відразу в кантон, Державний секретаріат із питань міграції (SEM) не може гарантувати, що ці особи будуть розподілені в кантоні прибуття.

Що робити в разі виникнення проблем із поселенням до помешкання місцевої родини?

Якщо вашу заявку вже було прийнято соціальним працівником, ви можете напряму звернутися до нього для отримання контактів. Якщо у вас немає контактів людей, до яких можна звернутися, ви можете зв'язатися з відповідальною службою в Приймальному центрі за адресою [ORS Service SA, м. Фрібург, Grand-Places 14, 1700](#), за телефоном +41 (0)26 425 41 41 або електронною поштою ukraine@ors.ch.

Запит на отримання статусу захисту S

Громадяни України можуть легально перебувати на території Швейцарії протягом 90 днів (у разі, якщо вони ще не отримали статус захисту S). **Наполегливо рекомендується за першої можливості зареєструватись онлайн (див. онлайн-форму нижче).**

Федеральна рада Швейцарії прийняла рішення надати [статус захисту S](#) усім українцям і українкам, які залишили свою країну через війну. Такий статус також отримують громадяни третіх країн, які мали дійсну легальну посвідку на проживання в Україні та залишили країну через війну, не маючи змоги безпечно та назавжди повернутися до рідної країни. Статус S підтверджує права на проживання та возз'єднання родини, надає право на поселення, соціальну та медичну допомогу. Діти можуть піти до школи. Цей статус також надає право на соціальну допомогу та ведення дозволеної прибуткової діяльності (зокрема, для самозайнятих).

У чому різниця між заявою про надання притулку та статусом S?

Статус захисту S надається біженцям з України з метою запобігання перевантаженню системи надання притулку. Завдяки цьому система надання притулку може стабільно працювати, а біженці з України швидко та без зайвих формальностей отримують необхідний захист, підкріплений чіткою правовою основою. Для цього необхідно подати заявку та зареєструватись у Федеральному центрі з питань надання притулку (CFA).

Хто може отримати статус захисту S?

Статус захисту S можуть отримати громадяни України, які шукають захисту, а також члени їхніх сімей (партнери, неповнолітні діти та інші близькі родичі, яких вони повністю або частково утримували на момент прибуття), які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року, а також іноземці, які мають статус захисту, або особи, здатні надати підтвердження дозволу на перебування в Україні, і члени їхніх сімей. Зверніть увагу, що жодну людину не направляють назад до України для переоформлення документів.

Який термін дії дозволу категорії S?

Громадяни, яким надається статус захисту S, отримують дозвіл категорії S. Термін його дії обмежується одним роком і може бути продовжений. Через п'ять років особи, яким надається захист, отримують дозвіл на проживання категорії B, дія якого припиняється після зняття статусу тимчасового захисту.

Що потрібно зробити, щоб отримати дозвіл категорії S:

1. Зареєструватись у Федеральному центрі в справах надання притулку (CFA)

Зверніть увагу: перед прибуттям у кантон ви повинні відвідати Федеральний центр у справах надання притулку (CFA) (згідно з обов'язковими правилами Державного секретаріату з питань міграції (SEM)). Федеральні центри в справах надання притулку (CFA) працюють цілодобово та є першим місцем звернення в нашій країні. Оформтесь у центрі CFA протягом 90 днів після прибуття до Швейцарії. Наполегливо рекомендуємо вам зареєструватися якомога швидше.

Люди, які шукають захисту, можуть подати заявку на отримання статусу S онлайн, заповнивши форму на платформі [RegisterMe](#). Вони мали проживати в Україні до 24 лютого 2022 року та вже прибути до Швейцарії. Одразу після подачі заяви, особа отримує медичне страхування.

> Платформа [RegisterMe](#) для подання заявки на отримання статусу S онлайн: www.sem.admin.ch

Візит до центру CFA для реєстрації

- > **Особи, які мають місце проживання у Швейцарії та документ, що посвідчує особу, повинні записатися на особисте відвідування через платформу RegisterMe для реєстрації в центрі CFA.**
- > **УВАГА! Повнолітніх осіб, які мають можливість проживати у Швейцарії, але не мають посвідчення особи, просимо звертатися для реєстрації безпосередньо в центр CFA без попереднього запису.**
- > **Осіб, які не мають місця проживання у Швейцарії, просимо з'явитися для реєстрації безпосередньо до центру CFA без попереднього запису. Для таких осіб центри CFA, які працюють цілодобово, є першим місцем звернення в нашій країні.**

2. Через тиждень після отримання рішення від Державного секретаріату з питань міграції (SEM) ви можете звернутися в службу в справах населення та мігрантів (SPoMi), розташовану за адресою: Route d'Englisberg 11, 1763 Granges-Paccot (перший поверх), щоб надати свої біометричні дані.

Якщо через 3 тижні після візиту до центру CFA ви все ще не отримали рішення, зателефонуйте в службу SPoMi за номером +41 (0)26 305 15 12.

Під час вашого візиту до SPoMi ви отримаєте анкету, яку необхідно заповнити та надіслати назад поштою в конверті, який вам буде надано разом з анкетою.

3. Отримання дозволу категорії S (документ у форматі картки)

Після того як ваші дані буде зареєстровано, SPoMi підготує картку дозволу категорії S і надішле до відділу ORS, який передасть її вам.

Як проходить реєстрація неповнолітніх і людей з обмеженою рухомістю? Вони також мають з'явитись особисто або їхні інтереси може хтось представляти за довіреністю?

Вони також мають з'явитись особисто. Ніхто інший не може представляти їхні інтереси.

Чи можна оскаржити рішення про розподіл до певного кантону?

Особи, які шукають притулку, можуть надіслати письмовий запит щодо зміни кантону до Державного секретаріату з питань міграції (SEM). Дізнатися більше й ознайомитися з відповідною процедурою можна на сторінці www.sem.admin.ch/sem/fr/home/sem/aktuell/ukraine-krieg.html (розділ «Розподіл до кантонів»).

Воз'єднання родини та пошук родичів

Особи, які потребують захисту, звільнені від обов'язкового отримання візи (наприклад, громадяни України, які мають біометричний паспорт), можуть в'їхати до Швейцарії та самі подати заяву на отримання статусу захисту S. Особам, які потребують захисту, але яким потрібна віза, пропонується зв'язатися з представництвом Швейцарії за кордоном.

У разі недотримання умов, необхідних для автономного в'їзду, заява про воз'єднання родини може бути подана письмово до секретаріату SEM. Подружжя, люди, які спільно проживають, зареєстровані партнери та неповнолітні діти, які перебувають за кордоном, мають право на в'їзд до Швейцарії, якщо сім'я була розлучена подіями в Україні та відсутні особливі обставини, що перешкоджають цьому.

Якщо ви втратили контакт із близькими в Україні, ви можете звернутися до служби пошуку Швейцарського Червоного Хреста (тел.: +41 (0)58 400 43 80 щопонеділка, щовівторка, щочетверга та щоп'ятниці з 09:00 до 12:30 та щосереди з 13:30 до 16:30) для отримання консультації та інформації про можливості пошуку.

Проживання на території кантону Фрібург, Швейцарія

- > Вітальна брошура для нових мешканців кантону Фрібург (англійською мовою)
- > SEM: проживання у Швейцарії. Інформація для осіб, які шукають притулку на території федеративних центрів (українською мовою): www.asylum-info.ch/ua/prozhivannya-v-shveicariyi
- > Брошура «Ласкаво просимо до Швейцарії»: www.migesplus.ch/fr/publications/bienvenue-en-suisse (англійською мовою)
- > Інформація про помешкання у Швейцарії: [брошура «Помешкання у Швейцарії»](#) (українською та російською мовами)

Фіксована сума, яку отримує особа, що проживає на території кантону Фрібург

Кількість осіб, які проживають у домогосподарстві	Тариф/домогосподарство/місяць у швейцарських франках	Тариф/особа/місяць у швейцарських франках
1	395,00	395,00
2	790,00	395,00
3	1185,00	395,00
4	1352,40	338,10
5	1520,00	304,00
6	1687,20	281,20
7	1855,00	265,00
Додатково на особу		180,00

Ця сума покриває основні потреби. Медичне страхування та проживання покриваються додатково до одноразової суми. У деяких ситуаціях і відповідно до індивідуальних потреб можуть бути надані окремі пільги.

Чи можливо отримати посвідку на постійне проживання? Які умови?

Так, доки існує кризова ситуація. Умови викладено на офіційному вебсайті Конфедерації.

Чи можливо відкрити банківський рахунок, маючи статус S? Як відкрити банківський рахунок?

Соціальна служба ORS допомагає з відкриттям банківських рахунків для виплати соціальної допомоги.

Соціальна служба ORS, серед інших, співпрацює з банком Banque Cantonale de Fribourg (BCF). Згодом люди можуть вільно змінити банк, ознайомившись з умовами.

Як поміняти гривні на швейцарські франки чи євро?

Це можна зробити на вокзалах або в банках.

Віросповідання

На території кантону Фрібург кожна людина має право обирати, яку релігію сповідувати. У Фрібурзі найчисельнішими конфесіями є [католики](#) та [протестанти](#). У кантоні також присутні представники інших релігій (і релігійних громад).

Ініціативи, пов'язані з Україною: www.cath-fr.ch/ukraine.

Користування громадським транспортом

У Швейцарії залізницею управляє компанія «Федеральні залізниці» (Chemins de Fer Fédéraux, CFF): www.sbb.ch [Розклад руху](#) [Схема ліній](#).

Більшість маршрутів громадського транспорту на території кантону Фрібург обслуговується компанією Transports publics fribourgeois (TPF): www.tpf.ch [Розклад руху](#) [Схема ліній](#).

З 1 червня 2022 року громадський транспорт Швейцарії більше не є безкоштовним для біженців з України. Безкоштовними залишаються лише в'їзд до Швейцарії та перетин країни. Особи, які мають статус S, можуть вільно подорожувати за допомогою послуг мережі FRIMOBIL, використовуючи спеціальну наліпку на своїй посвідці на проживання (проїзний на транспорт фінансується за рахунок відрахувань із щомісячної соціальної допомоги). Інші транспортні витрати покриватимуться за потреби після надання підтвердження до соціальної служби ORS (наприклад, у разі роботи за межами кантону).

Покупки (їжа/одяг)

Де купувати їжу або одяг за доступними цінами?

- > Їжа: [Epicierie Caritas](#), м. Фрібург, Rue de Criblet 1, 1700, тел.: +41 (0)26 347 19 50.
Розклад роботи: понеділок — з 13:30 до 18:00, з вівторка по п'ятницю — з 10:00 до 12:00 і з 13:30 до 18:00, субота — з 10:00 до 12:00.
Щоб користуватися цим продуктовим магазином, потрібно оформити картку для покупок. Зробити це можна у вівторок і четвер відповідно до наведеного вище розкладу роботи.
- > Магазин одягу секонд-хенд Zig-Zag: м. Фрібург, Boulevard de Pérolles 32, 1700. Розклад роботи: з понеділка по п'ятницю — з 08:30 до 19:00, субота — з 08:30 до 16:00.

Де можна безкоштовно отримати одяг секонд-хенд?

- > Магазин одягу секонд-хенд Frimag у соціальній службі ORS: м. Фрібург, Route des Daillettes 6A, 1700.
Розклад роботи: понеділок–п'ятниця з 09:00 до 12:00 та з 13:30 до 16:30
Тел.: +41 (0)79 789 24 95

Охорона здоров'я

Чи маю я право на медичну допомогу? Як отримати медичне страхування?

Тільки-но людина прибуває до Швейцарії, за покриття її витрат на охорону здоров'я відповідальний Федеральний центр для шукачів притулку (CFA) або влада кантону (зарахування заднім числом на момент реєстрації в ORS).

Реєстрація дає вам право на отримання медичної страховки, що покриватиме ваші медичні витрати у разі хвороби чи нещасного випадку. Завдяки медичному страхуванню люди, які шукають захисту, отримують право на базову медичну допомогу. Соціальна служба ORS співпрацює зі страховою компанією Visana в рамках колективного страхування на території кантону Фрібург.

Страхування від нещасних випадків: поки ви не працюєте у Швейцарії, медичне страхування також покриватиме страхування від нещасних випадків. Якщо ви працюєте, від нещасних випадків вас повинен застрахувати роботодавець, і ви повинні попросити ORS припинити покриття ризиків, пов'язаних із нещасними випадками.

Медичний огляд

Після реєстрації ви отримаєте запрошення на повний медичний огляд в опорному медичному закладі по роботі з особами, що шукають притулку (СММА): Granges-Paccot Centre (GPC), Route d'Agy 2, 1763 Granges-Paccot. Усю інформацію наведено за посиланням: www.fr.ch/ukraine/sante.

Крім того, ви можете заповнити онлайн-анкету стосовно стану вашого здоров'я, яка допоможе зрозуміти, чи потрібна вам консультація лікаря. Для цього скористайтеся посиланням: www.mm-mobile.ch.

У випадку екстреної медичної ситуації

[Номери для отримання медичної та екстреної допомоги](#); за потреби зверніться до найближчої лікарні Фрібурга (HFR)

Невідкладна медична допомога: **T 144**

Екстрена педіатрія: KidsHotline, тел.: 0900 268 001 (цілодобово, 2,99–29,90 швейцарських франка за виклик)

У разі хвороби чи стоматологічних проблем (які не потребують екстреної допомоги): центр Foyer de la Roaya (м. Фрібург, Av. du Général-Guisan 22, 1700)

У разі хвороби ви можете звернутися до медсестри або медбрата в центр Foyer de la Roaya, де вам дадуть направлення до лікаря в разі потреби. Записуватися на будь-яке відвідування медичного фахівця необхідно через медичну мережу соціальної служби ORS.

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Перша половина дня	з 09:00 до 12:00			з 09:00 до 12:00	з 09:00 до 12:00
Друга половина дня	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30	

Якщо у вас виникли стоматологічні проблеми, ви також можете звернутися до медсестри або медбрата в центр Foyer de la Roaya, де вам дадуть направлення до стоматолога (витрати на стоматологічну допомогу покриваються відповідно до норм для шукачів притулку). Ви можете заздалегідь повідомити соціальну службу ORS за телефоном: +41 (0)26 425 41 41.

[Гаряча лінія Medgate](#): +41 (0)58 387 77 20. Телефонна служба з питань охорони здоров'я, що безкоштовно надає консультації українським біженцям (незабаром буде доступна українською мовою).

[Довідник з охорони здоров'я у Швейцарії](#) (також українською та російською мовами)

[Medic-Help Asyl: інформація про охорону здоров'я для шукачів притулку](#) (українською та російською мовами)

Психологічна підтримка

> У разі **екстреної психіатричної ситуації**: довідкова платформа невідкладної психіатричної допомоги [Фрібурзька мережа психічного здоров'я \(RFSM\)](#), працює **24 години на добу, 7 днів на тиждень**: за тел.

+41 (0)26 305 77 77 або на місці у Віллар-сюр-Глан за адресою: м. Віллар-сюр-Глан, Chemin du Cardinal-Journet 3, 1752.

- > Інформаційна та консультаційна платформа з питань психічного здоров'я: www.santepsy.ch.
- > Лінія допомоги для дітей і молоді
  - > Поради + допомога 147: анонімна телефонна підтримка й анонімні поради в чаті для дітей і підлітків, які опинилися в кризовому стані або в скрутному становищі. Гарантована цілодобова підтримка. Тел.: 147, www.147.ch/fr/
  - > Сайти для отримання інформації, підтримки та обміну досвідом для молоді: www.ciao.ch (від 11 до 20 років), www.ontécoute.ch (від 18 до 25 років).
- > Консультації з питань виховання та надзвичайних ситуацій у дітей і молоді, **цілодобово: за тел. +41 (0)58 261 61 61**, у чаті або електронною поштою через сайт www.projuventute.ch/conseils-aux-parents.
- > **Психологічна підтримка для подолання наслідків травм, завданих війною**
[Брошура Швейцарського Червоного Хреста](#) (також українською та російською мовами), призначена для жінок, чоловіків і дітей, які зазнали травм, а також для їхніх близьких. Вона містить розширений список контактів і доступних ресурсів для постраждалих із посттравматичним стресовим розладом (PTSD):
  - > Амбулаторна допомога постраждалим від катувань і війни, Швейцарський Червоний Хрест: Werkstrasse 16, 3084 Ваберн. Тел.: +41 (0)58 400 47 77, www.redcross.ch/fr/notre-offre/aide-au-quotidien/service-ambulatoire-pour-victimes-de-la-torture-et-de-la-guerre
  - > Консультації для постраждалих від катувань і війни: Лозанна (кантон Во), Appartenances, Rue des Terreaux 10, 1003 Lausanne. Тел.: +41 (0)21 341 12 50, www.appartenances.ch
  - > Список психотерапевтів, які вільно володіють іноземною мовою, опублікований Швейцарською асоціацією психотерапевтів (ASP). Тел.: +41 (0)43 268 93 00, www.psychotherapie.ch
  - > інтернет-платформа www.migesplus.ch Швейцарського Червоного Хреста (CRS): цей інтернет-портал пропонує огляд важливих брошур, відео й інших медичних інформаційних матеріалів, доступних багатьма мовами.

Вакцинація від COVID-19

Вакцинація рекомендована всім, кому вже виповнилося 12 років. Також можуть бути вакциновані діти від 5 до 11 років. Безкоштовно зробити щеплення в кантоні можна у двох центрах вакцинації:

www.fr.ch/vaccination-covid.

Вакцинація дітей

Інформація про вакцинацію дітей викладена в брошурі «[Вакцинація дітей у Швейцарії](#)» (багатьма мовами, зокрема українською).

Сексуальне здоров'я, вагітність і пологи, сексуальні права

Для біженців з України компанія SANTÉ SEXUELLE SUISSE підготувала коротку інформацію про сексуальне та репродуктивне здоров'я. [Цей документ доступний в Інтернеті](#) п'ятьма мовами: українською, російською, німецькою, французькою та італійською.

[Фрібурзький центр сексуального здоров'я \(CFSS\)](#) пропонує безкоштовні консультації (для окремих осіб або для пар) у містах Фрібурґ і Бюль з усіх питань, пов'язаних із сексуальним здоров'ям. За запитом співробітники CFSS можуть запросити на консультацію перекладачів. Зазначені нижче послуги є платними (тарифи залежать від особистої ситуації):

- > консультація гінеколога (тільки за попереднім записом);
- > тест на вагітність;
- > невідкладна контрацепція або призначення протизаплідних таблеток;
- > тестування на наявність інфекцій, що передаються статевим шляхом (ВІЛ/СНІДу, інших ІПСШ, як-от хламідіоз, гонорея, сифіліс).

Торгівля людьми й інші форми зловживань: захистіть себе!

Де отримати допомогу у Швейцарії?

- > У Федеральних центрах у справах надання притулку (CFA): зверніться до співробітників із питань безпеки або підтримки.
- > У кантонах: допомога постраждалим у Швейцарії – інформація українською мовою: www.opferhilfe-schweiz.ch/fr/information-succincte-sur-laide-aux-victimes/information-en-ukrainien
- > У разі екстреної ситуації:
  - > Поліція: 117
  - > Швидка допомога: 144

Ви стали жертвою чи свідком воєнних злочинів в Україні під час поточного конфлікту?

У вас є відповідні докази (наприклад, документи, фотографії, відео або інші дані)? Якщо так, то зв'яжіться з [Федеральним управлінням поліції \(fedpol\)](#).

Діти, молодь і сім'ї

Обов'язкова шкільна освіта

У Швейцарії шкільна освіта є обов'язковою та безкоштовною. У кантоні Фрібург усі у віці 4–15 років (з 1-го класу 1Н до 11-го класу 11Н) ходять до школи. Діти навчаються в школі комуни, на території якої вони проживають або перебувають (це стосується також сімей, що приймають). Залежно від регіонів кантону Фрібург уроки в школі ведуться французькою або німецькою мовами. Щоб краще зрозуміти інформацію про обов'язкову шкільну освіту в кантоні Фрібург, існують фільми кількома мовами, зокрема [українською](#) та англійською: www.fr.ch/osso/films.

Хто організовує навчання ваших дітей у школі?

- > Якщо вас прийняли в кантональному центрі разом із вашою сім'єю, саме відповідальна особа центру організовує перші необхідні кроки (оцінювання навичок і перші уроки французької або німецької мови).
- > Якщо вас розташували в будинку зі спільним проживанням, ORS зв'яжеться з комуною, щоб зробити потрібні кроки для забезпечення навчання ваших дітей.
- > Якщо ви проживаєте в місцевій родині, яка вас прийняла, або в родичів, ви повинні повідомити адміністрацію комуни про свою дитину віком від 4 до 12 років (початкова школа) і безпосередньо керівництво циклу орієнтації (середня школа), якщо дитині від 13 до 15 років. Ви можете отримати супровід. У німецькомовній частині кантону ви повинні повідомити про свою дитину комуни ТА керівництво початкової школи.

Ваші діти не обов'язково повинні знати французьку або німецьку мову, щоб їх зарахували до державної школи. Якщо у вас виникли запитання щодо зарахування дітей до школи: www.fr.ch/formation-et-ecoles/scolaire-obligatoire/accueil-et-scolarisation-des-eleves-migrants (інформація тільки французькою та німецькою мовами).

Учні, які не володіють французькою чи німецькою мовою, можуть скористатися мовними курсами та підтримкою для покращення шкільних знань паралельно з навчанням у класі. Додаткова інформація доступна в статті: [Учні, які розмовляють іншою мовою, ніж мова викладання в школі](#).

Покриття витрат, пов'язаних із навчанням ваших дітей:

- > У школах учні можуть користуватися шкільним приладдям (зошитами, олівцями, папером тощо) і книгами, які вже були у використанні, і це все оплачує кантон.

- > У школі дітям не потрібні перекладачі, вчителі використовують наявні можливості для дітей-мігрантів. Керівники шкіл досить швидко вводять додаткові уроки французької або німецької мови (розділи FLS або DaZ).
- > Під час співбесід із батьками в школах можуть залучати перекладачів служби перекладу Caritas Suisse, щоб «зрозуміти один одного». Це безкоштовно для сімей (комуни беруть на себе ці витрати, а кантон може відшкодувати їм половину суми).
- > Одноразова сума, яку отримує ORS, покриває витрати на особисті речі, як-от туфлі, шкільний рюкзак, спортивний одяг і фартух.

Продовження освіти після обов'язкової школи

Молоді українці віком від 16 до 21 року можуть приєднатися до прийомного курсу, який до 4 липня 2022 року пропонує викладання мов (французької, німецької й англійської), доповненого іншими предметами, як-от географія, математика чи громадський обов'язок. Протягом цього перехідного періоду проводитиметься оцінювання навичок. Це оцінювання дозволить визначити навчальні дисципліни, які можна буде розглядати з початку 2022/23 навчального року. Молодь, якої це стосується, може заявити про себе та зареєструватися на [платформі для молоді \(PFJ\)](#). Крім того, соціальна служба ORS організовує літні курси інтенсивного навчання для молоді.

Інформацію про освіту та працевлаштування у Швейцарії українською мовою ви знайдете за посиланням: www.berufsberatung.ch/dyn/show/194350.

Домашні тварини

Запроваджено тимчасове спрощення процедур для собак і котів, яких привезли з собою українські біженці. Людям, які прибувають з України з твариною, необхідно заповнити бланк заяви, що розміщений за посиланням www.fr.ch/diaf/saav/actualites/procedures-pour-les-refugies-ukrainiens-accompagnes-de-chiens-ou-de-chats і надіслати її на електронну адресу petsukraine@blv.admin.ch.

Працевлаштування й інтеграція

Як знайти роботу?

Люди, які отримали статус тимчасового захисту S, можуть працювати у Швейцарії як наймані працівники або бути самозайнятою особою за умови наявності дозволу. Для початку кожної діяльності або при зміні роботодавця необхідно отримати попередній дозвіл. Роботодавець або самозайнята особа повинні подати заяву на отримання дозволу на роботу в Службу в справах населення та мігрантів (SPoMi): [заява на отримання дозволу на роботу](#).

Заплановану діяльність можна розпочинати лише після отримання дозволу на роботу від SPoMi.

Чи потрібно володіти мовою країни, щоб мати можливість працювати?

Ви повинні вміти порозумітися на робочому місці. Знання місцевої мови необхідне для пошуку роботи, навчання чи стажування. Соціальна служба ORS організовує мовні курси та підтримку в навчанні чи працевлаштуванні. Якщо вас це цікавить, зв'яжіться зі своїм соціальним працівником.

Чи надається допомога в пошуку роботи?

Соціальна служба ORS здійснює облік і контроль осіб, які отримали дозвіл категорії S. Після закінчення початкового періоду, пов'язаного з прийманням людей, далі їм надають консультаційні послуги, спрямовані на їхню професійну або соціальну інтеграцію. Такі послуги надаються молоді віком від 16 до 25 років. Систематична підтримка дорослих, що включає, серед іншого, аналіз їхніх потреб і перспектив отримання необхідної допомоги, проводитиметься цього літа. Крім того, буде організовано багато літніх курсів.

Чи можуть працювати неповнолітні зі статусом S?

Так, з урахуванням законодавства про працю та наявності дозволу Служби в справах населення та мігрантів (SPoMi).

Компанії, які пропонують підтримку, наприклад, ISS: [Реагування на гуманітарну кризу в Україні](#). Діаспори також організуються для пошуку рішень.

Для науковців: [Університет Фрібура](#) є членом [міжнародної мережі академічних закладів Scholars at Risk](#), і приймає членів Scholars at Risk з України. Науковці можуть зв'язатися з Scholars at Risk напрямую. Швейцарський національний науковий фонд (FNS) пропонує можливості фінансування: [Інструкції для заявників Scholars at Risk](#). Контакти для членів Scholars at Risk в Університеті Фрібура: international@unifr.ch.

Навчання або професійна підготовка

- > Студенти, які отримали ступені бакалавра, магістра та доктора філософії можуть приїхати до [Університету Фрібура \(Unifr\)](#) як запрошені студенти. Вони звільняються від податків на освіту. За додатковою інформацією, будь ласка, звертайтеся: international@unifr.ch.
- > Здебільшого у Швейцарії дипломи визнаються. Інформацію про диплом необхідно отримати в [Державному секретаріаті з питань навчання, досліджень та інновацій \(SEFRI\)](#): pointdecontact@sbf.admin.ch.

Мовний курс

- > Молоді українці віком від 16 до 25 року можуть скористатися підтримкою в опануванні основ французької чи німецької мови. Вони можуть залишити заявку та зареєструватися через [платформу для молоді \(PFJ\)](#). Досє опрацьовується для тимчасового допуску.
- > Дорослі, які бажають пройти мовні курси, повинні звернутися до свого соціального працівника в службі ORS. Кілька муніципалітетів і асоціацій організують мовні курси. Соціальна служба ORS організовує мовні курси інтенсивного навчання у вересні 2022 року.

Подорожі

Чи маю я право подорожувати?

Особи, які отримали статус S за рішенням Федеральної ради від 11 березня 2022 року, можуть виїжджати за кордон і повертатися до Швейцарії без отримання дозволу на поїздку. Застосовуються правила в'їзду в країні призначення.

У разі перебування людини за кордоном протягом більш як двох місяців необхідно перевірити, чи не віддала вона перевагу іншій країні як місцю перебування. У такому разі тимчасовий захист для цієї людини скасовується.

Чи маю я право поїхати в Україну?

Статус захисту S може бути анульований, якщо особа, яка підлягає захисту, перебувала понад 15 днів за один квартал у країні свого громадянства.

Це правило не застосовується до тих, хто зможе довести, що перебування було необхідне з метою пошуків або підготовки для остаточного повернення в Україну, а також до тих, хто може надати вагоме обґрунтування тривалого перебування, наприклад для відвідування близького родича, який серйозно хворий.

Розмовники

Ілюстровані посібники кількома мовами:

- > Французько-український та італійсько-український: www.arasaac.org/materials/es/4282

-
- > З німецької, англійської, французької, італійської, турецької, іспанської, польської, хорватської, чеської, російської, румунської на українську: <https://tueftelakademie.de/fuer-zuhause/bilderwoerterbuch>
  - > [Google Translate](#)

Мова та культура

ТБ «Діаспора»: diaspora-tv.ch: інформація українською мовою у Швейцарії

Для безкоштовного завантаження електронних книг:

- > [Bibliothekarisch](#)
- > [Naple Sister Libraries](#)

Міжкультурні бібліотеки:

- > [Globlivres](#)
- > [Interbiblio](#)
- > [LivrEchange](#)
- > Історії для дітей у вигляді розмальовок багатьма мовами: <https://potrzebafantazji.com/bohaterowie>

Ласкаво просимо до Швейцарії та бажаємо гарного перебування в кантоні Фрібург

Bienvenue
ласкаво просимо
laskavo prosymo

Якщо у вас є запитання щодо кантону Фрібург:
www.fr.ch/ukraine/uk

**Приймальний центр кантону Фрібург: ORS Service SA, Grand-Places 14,
1700 м. Фрібург, телефон: +41 (0)26 425 41 41, ukraine@ors.ch**